

ZAAL 18

TELL ME, 1979

Een scène met 65 gekleurde objecten vormt het decor voor **Tell Me. Tell Me**, waar drie vrouwen wachten op een vierde personage, gaat zoals veel van de Guy de Cointets performances over het wachten op wat niet, of nooit, zal komen. Misschien verwijst dit naar Guy de Cointets eigen ervaringen tijdens WOII. Zijn vader vertrok toen als militair, zonder te weten of hij ooit terug zou komen. Tell Me gaat over taal en abstractie en hoe we de dagelijkse realiteit ervaren en interpreteren. De Cointet wil je ook doen nadenken over de status van kunstwerken. Hij toont ze niet in een museale context, maar als rekvisieten in een huiselijke omgeving.

“De manier waarop deze vrouwen zich gedragen, naar elkaar luisteren en praten, hoe ze hun omgeving observeren en interpreteren, is wat me interesseert...”

De losse verhaallijn in de voorstelling is verwant aan Amerikaanse soaps, melodrama's en modemagazines. De Cointet zou ter inspiratie ook gesprekken tussen vrouwen op straat en bij vrienden afgeluisterd hebben. Net zoals de gekleurde kunstwerken, getuigen de banale conversaties van de actrices van eenzelfde oppervlakkigheid. Tijdens de gesprekken van de dames krijgen de objecten betekenis. Zo wordt een zwarte kubus bijvoorbeeld een fototoestel, een kubus een brief, de oranje kubussen appelsienen, Hoewel het verhaal niet naar een ontknoping leidt, zijn er wel een aantal subplots, zoals over hun geliefde, schoonheid en de nieuwe buurman. De Cointet speelt met de verwarringen van betekenissen en met de verwachtingen van de toeschouwer staan centraal.

curator: Eva Wittocx

In samenwerking met de Estate of Guy de Cointet and Air de Paris, Parijs

PRAKTISCHE INFORMATIE

Guy de Cointet is ook een van de centrale kunstenaars in het Playground festival (een samenwerking tussen M en Kunstencentrum STUK). Tijdens het performance festival worden 2 voorstellingen opgevoerd:

- 22/11 om 14:00: een voordracht uit *Espahor ledet ko uluner!*, in M
- 21/11 om 21:00 en 22/11 om 16:00: performance *‘Comme il est blond!’* (of *‘De Toutes les Couleurs’*) uit 1982 opgevoerd, in STUK.

Bekijk hier het volledige programma van het festival: www.playgroundfestival.be

VITRINES

KUNSTENAARSBOEKEN: 1972-1975

A Captain from Portugal (1972) is het eerste kunstenaarsboek uit een reeks van vijf. Het is een verzameling van gecodeerde taalsystemen in octogonen en spelletjes zoals een solitaire kaartspel, een muziekpartituur en magische vierkanten. **Animated Discourse** (1975) is het resultaat van een bijzondere samenwerking tussen De Cointet en kunstenaar Larry Bell. Hij gaf De Cointet 29 foto's die hij codeerde; elke foto komt overeen met een letter of interpunctie. Visueel maken de dansers sprongen, poseren ze of lopen ze voor de camera. Als je snel door het boek te bladert maken ze een vloeiende beweging. **Espahor ledet ko uluner!** (1973) en **TSNX C24VA7 ME** (1974) vormen de overgang van boek naar performance (zie eerder). Het zijn immers de boeken die een acteur voorlas in de eerste performance. In het laatste kunstenaarsboek **A Few Drawings** (1975) verlaat De Cointet het idee van een boek als een verhaal met een plot.

NOTIEBOEKJES

Tussen 1971 en 1983 vulde Guy de Cointet 28 notitieboekjes met persoonlijke gedachten en plannen. Je kunt er hier 11 bekijken. De boekjes vormen een rijk archief waarin de ontwikkeling van het werk van de kunstenaar te volgen is. Ideeën, schetsen, citaten, adressen, plannen, alfabetten, tekeningen en theaterteksten,... alle aspecten van zijn werk komen samen in een stroom aan informatie.

Een registratie van Tell Me uit 1979 is te zien, afgewisseld met een heropvoering uit 2007 in het kader van Playground.

Een radiofragment waarin wordt voorgedragen uit **TSNX C24 VA7 ME** kun je beluisteren in de zithoek.

GUY DE COINTET

17.09.15 × 10.01.16

Guy de Cointet (1934, Parijs – 1983, Los Angeles) was gefascineerd door de manier waarop taal gebruikt wordt in uiteenlopende vormen, van advertenties en conversaties tot literatuur, soaps en radio. In zijn tekeningen, teksten en performances introduceerde hij nieuwe manieren om met woorden, vorm en betekenis om te gaan. Deze tentoonstelling brengt werken samen van 1965 tot 1982 en toont zo een overzicht van De Cointets veelzijdige praktijk.

Guy de Cointet werd geboren in Frankrijk, maar emigreerde naar de Verenigde Staten in 1965.

Hij maakte er kennis met de pop art van Andy Warhol. Die invloed is zichtbaar in vroeg werk dat bestaat uit eenvoudige volumes in felle kleuren (**Sans Titre, 1965**). Net als de pop art kunstenaars bevraagt De Cointet de eigentijdse maatschappij door aspecten eruit te isoleren, uit te vergroten en te reproduceren. Als assistent van de kunstenaar Larry Bell in New York maakte hij ook kennis met de minimal art, voordat hij verhuisde naar Los Angeles aan het eind van de jaren 1960.

Overeenkomstig met de *ready mades* van de Franse kunstenaar Marcel Duchamp (1887 – 1968) onderzocht Guy de Cointet hoe de inbreng van de kunstenaar beperkt kan worden. Zo was De Cointets werk het resultaat van een ingenieus systeem, een soort code waaruit eindeloze variaties konden voortvloeien.

“Hij is een zachtaardige Fransman, die de uiterste wildernis van de taal trotseert, door theater, opera, boeken en tekeningen te creëren, die een lettersoep maken van onze meest geliefde linguïstische verpakking.”

Door de manier waarop hij de mogelijkheden en grenzen opzocht van een systeem, sluit het werk van De Cointet aan bij minimal art kunstenaars zoals Sol LeWitt.

De impact die Guy de Cointet had op de Californische kunstscène is onder meer zichtbaar in het werk van Paul McCarthy (°1945), Mike Kelley (1945 – 2012), Allen Ruppersberg (°1944) en John Baldessari (°1931) waarbij performance met een visuele beeldtaal gecombineerd wordt.

ACRCIT

Deze krant was een van De Cointets vroegste werken. De krant is als zijn 'Steen van Rosetta'¹. De krant geeft een overzicht van de verschillende systemen die aan de basis liggen van zijn tekeningen en boeken, zoals kruiswoordpuzzels, spiegelschrift, cijferreeksen, Morse code, Braille schrift of decoratieve motieven.

ACRCIT werd in grote oplage gedrukt en gratis uitgedeeld aan voorbijgangers via krantenverdelers op straat. De anonimiteit en het enigma rond het krantje sprak de kunstenaar in het bijzonder aan. Ook de titel blijft mysterieus. Verschillende verklaringen van 'ACRCIT' zijn mogelijk: een fonetische verwantschap linkt de titel met het Franse woord 'écrire'- 'schrijven', of met ASCII een computerprotocol dat letters van het alfabet en andere symbolen omzet in nummers.

Neem in zaal 18 een gratis exemplaar mee van ACRCIT

De tentoonstelling Guy de Cointet maakt deel uit van het project Alfred Jarry Archipelago, in samenwerking met La Ferme du Buisson (Noisiel), Le Quartier (Quimper) en Museo Marino Marini (Florence).

1. De 'Steen van Rosetta' is een granieten steen ontdekt in 1799, waarmee de Egyptische hiërogliefen ontcijferd konden worden.

ZAAL 15

TEKENINGEN

Van 1970 tot 1983 maakte Guy de Cointet meer dan 200 tekeningen. Ze balanceren elk tussen spel en logica. De kunstenaar was linkshandig, maar werd als kind verplicht om met zijn rechterhand te schrijven. Bijgevolg kon hij met beide handen én in spiegelschrift schrijven. Gefascineerd door cijfers, figuren en letters, kopieerde De Cointet talloze getallenreeksen, teksten en vormen.

De Cointet speelde in zijn vroegste tekeningen met onze gekende Arabische cijfers en Romeinse letters. In verschillende tekeningen codeerde hij zijn teksten in spiegelschrift.

SPIEGELSCHRIFT

Een grote tekening uit 1971 bestaat uit vijf kolommen tekst. Het lijkt een zorgvuldig gekopieerde pagina uit een krant. De tekst vertelt geen eenduidig verhaal. De kunstenaar ontleende fragmenten uit verschillende bronnen zoals een populaire gezondheidsgids, een avonturenroman, een wetenschappelijke tekst,... Het spiegelschrift bemoeilijkt de lectuur. Het verzamelen van verschillende bronnen, uit populaire cultuur, het alledaagse leven en de literatuur is een rode draad doorheen zowel Guy de Cointets tekeningen als performances.

ZAAL 16

De Cointet onderzocht taal door haar te deconstrueren. Hij verbrokkelde de geschreven taal en transformeerde zinnen, woorden en letters tot visuele, ritmische tekens met strakke lijnen en primaire kleuren. Zo toont hij dat taal gaat over systemen en afspraken. Door deze te herleiden tot visuele puzzels, codes en eigen systemen, plaatst hij de lezer in een pre-linguale staat waarbij taal enkel vorm en klank is.

Het zou de tekeningen te kort doen om ze enkel te beschouwen als codes die ontcijferd kunnen worden. De Cointet confronteert je juist met de onmogelijkheid om een tekening eenduidig te interpreteren. Voor hem is de poging van het ontcijferen, de act, belangrijker dan het vinden van de sleutel (die er soms niet is). Het ontcijferen van de teksten door de toeschouwer is niet de betekenis van zijn kunst, maar slechts een middel tot dialoog tussen kunstwerk en kijker.

In De Cointets vroegste tekeningen met cijfers en spiegelschrift ontbreken de titels of geven ze een feitelijke omschrijving van het werk. Dit veranderde aan het begin van de jaren zeventig wanneer de kunstenaar juist verrassende titels aan zijn tekeningen ging geven. Het zijn citaten van schrijvers, zoals Edgar Allan Poe of Jorge Luis Borges, zinnen die hij op televisie hoorde, verwijzingen naar avontuurlijke en exotische plaatsen,... Ze vormen vaak een eerste aanzet tot het ontrafelen van de werken, maar geven nooit de verklaring van het werk.

CIJFERS

Een groep tekeningen bestaat uit verschillende reeksen cijfers in spiegelschrift (**1970...1973**) (**Suite de chiffres de 1930 à 1989**). Ze tonen getallenreeksen met betekenisvolle data. Sommige reeksen hebben een historische waarde zoals 1914–1918, de Eerste Wereldoorlog, andere reeksen zijn betekenisvol voor en verbonden met de biografie van de kunstenaar.

SOMMEN

In verschillende tekeningen staan sommen met een zwarte stift op een wit blad geschreven.Deze wiskundige sommen, optellingen, aftrekkingen en vermenigvuldigingen bestaan uit opvallende cijferopvolgingen. De schijnbaar ingewikkelde rekenformules hebben vaak verrassende en visuele uitkomsten.

SIGNATURE DE MAHOMET

Deze prent met twee in elkaar geschoven, gespiegelde halve manen lijkt een snelle schrijfoefening op papier. Het is zogenaamd de handtekening van Mohammed. Een andere versie van de tekening, vergroot alleen maar het enigma van de tekening. In spiegelschrift lees je: *Ik durf te zeggen, dat Mohammed zijn handtekening van twee ruggelings geplaatste maansikkel met de punt van zijn kromzwaard in één toets tekende*. De schets op papier zou in slechts één pennentrek getekend zijn. Het opschrift daagt je uit om dezelfde oefening mentaal uit te proberen.

TEKENINGEN MET HET ALFABET (1971 – 1976)

In Tacuar everyone knew him as an English man from Oaxaca is een voorbeeld waar Guy de Cointet het klassieke alfabet manipuleert. De Cointet bouwt zijn verschillende letters op basis van onderliggende rasters zoals octogonen. Door telkens een deel van de grafische informatie weg te laten, is de tekst niet meer onmiddellijk leesbaar. In **Enjoy the Commercials** wordt de vervreemding groter doordat de tekening volledig is herleid tot streepjes en boogjes.

...**the...** en **Night, Night...** tonen platliggende letters. Een notitieboekje uit 1975-1976 in de vitrine geeft een idee hoe we deze tekeningen zouden kunnen lezen: de gedraaide en platgelegde figuren verwijzen naar andere letters uit ons alfabet, als een geheime code.

TAAL ALS GRAFISCH SPEL (1978 – 1982)

Hoewel het onderliggende raster een vast principe blijft, is in latere tekeningen elke verwijzing naar een bestaande, herkenbare taal volledig verdwenen.

The race was over toont een grafisch spel van bruine en zwarte lijnen. De tekening verwijst vormelijk naar het werk van minimal art kunstenaars die met lijnen en tekens werkten, zoals Frank Stella en Sol LeWitt. Toch is in deze tekeningen het taalspel niet verdwenen: De Cointet ordent zijn tekening in een raster, met een zwarte streep als scheiding tussen de letters. De veertien vakjes komen zo overeen met de veertien letters van de titel. Eenzelfde coderingsprincipe is gebruikt in **Dr Johnson is coughing** waar elke gekleurde veeg een

De Cointet kon zowel met beide handen schrijven als in spiegelschrift

letter verbeeldt. Van links naar rechts, lees je dan zo – letter per letter – de titel van de tekening.

SPELTUSSEN BEELD, SYMBOOL EN TAAL (1982 – 1983)

De tekeningen vanaf 1982 volgen geen onderliggend raster of principe meer. Geometrische figuren in kleur vormen gedraaide linten op papier bijvoorbeeld **It's like seeing with the eyes of a lion**. Elk verband tussen inhoud en vorm lijkt hier verdwenen. Twee kleinere tekeningen **He was talking to 2 ladies...** en **You shouldn't write that!** tonen een potloodlijn die een ogenschijnlijk willekeurig patroon volgt. De titel lijkt je uit te dagen een verband tussen beeld en tekst te zoeken.

Guy de Cointets spel tussen beeld, symbool en taal komt goed tot uiting in **Back in Jamaica**, een tekening in rode en zwarte inkt. De prent toont een landschap van huizen, bergen, valleien en kerktorens. Ongeacht de titel is de prent mogelijk een verwijzing naar een Frans dorp waar De Cointet in 1983 een lange tijd verbleef.

Kleur en decoratieve motieven zoals sterren, ruiten en mandorlas vormen een laatste reeks kleurrijke tekeningen, bijvoorbeeld **As the shadows of night approached in Africa** en **I can't sleep anymore!**

De tekeningen hebben sprekende titels. Opnieuw schrijft De Cointet in spiegelschrift, zoals in zijn vroegste tekeningen. De kalligrafische opschriften worden sierlijke vormen zonder betekenis. Als kind woonde De Cointet enige tijd in Algerije, waar zijn vader militaire dienstplicht deed. Er zou een link kunnen gelegd

ZAAL 17

Vanaf de jaren 1970 maakte De Cointet 23 performances. De Cointets performances ontstonden om zijn tekeningen en teksten uit te leggen aan de hand van objecten en dialogen. In zijn eerste performances lazen acteurs voor uit de kunstenaarsboeken **Espahor ledet ko uluner!** en **TSNX C24VA7 ME**. Het eerste boek bestaat uit de gekende gecodeerde talen die overeenstemmen met de tekeningen uit dezelfde periode. Het tweede werd geschreven in een volledig absurde en onleesbare taal. Door de onleesbare ‘verhalen’ uit deze boekjes voor te dragen, krijgt de toeschouwer meer toegang tot het werk.

ACTEURS

Zelf was De Cointet nooit een acteur in zijn stukken. Hij liet acteurs of modellen de scripts voordragen. Hij vroeg hen: *“Beschrijf heel langzaam en met herhalingen een schilderij. Speel bepaalde passages, zodat de toeschouwer uiteindelijk echt een schilderij te zien krijgt”*. Vanuit zijn voorliefde voor soaps en televisie, gaf hij de instructie om dit te doen met een lichte – maar toch elegante – vorm van overdrijving. Sommige auteurs zien hierin ook een reactie op de sobere minimal art, een kunststroming waar alle betekenis uit de eenvoudige objecten geweerd wordt. De acteurs, met de nodige Hollywood-allures, waren steeds stijlvol gekleed.

worden met de gekrulde letters die oosters aanvoelen.

PERFORMANCES

Vanaf 1973 schreef De Cointet scripts voor performances waarin acteurs in dialoog gaan met zijn kunstwerken. De gefragmenteerde en absurde dialogen zijn samenraapsels van uitdrukkingen en gezegden, reclameslogans, gesprekken die hij hoorde op straat, delen uit ‘flutromans’, dialogen uit B-films, ... De Cointet luisterde naar de radio, naar mensen rond hem in alledaagse conversaties. Door deze ‘gebroken taal’ te gebruiken kon hij spelen met formele aspecten van taal zoals de klank en het ritme.

Als Fransman in de Verenigde Staten, was Guy de Cointet zich maar al te zeer bewust van de onnauwkeurigheid van taal, de dubbelzinnigheid van woorden en de misverstanden die daarmee gepaard kunnen gaan. Zelf sprak hij Engels met een sterk accent, hij had de taal immers geleerd van zijn Chinese burens in Los Angeles. Toch viel het hem op dat mensen elkaar nog steeds begrijpen, ondanks dat woorden op veel verschillende manieren kunnen worden geïnterpreteerd.

I LIKE YOUR SHIRT, 1980

In **I Like Your Shirt** krijgen Aimée en Christophe een vreemde brief van hun vriendin Gizella, ze schrijft: ‘xi goisseytu vejannhum hikpitutam’. Een conversatie start over mode en het leven van een kunstenaar. Het kunstwerk dat centraal staat in de performance is een oranje boek, dat wanneer het geopend wordt een venster heeft om door te kijken. In het midden van het stuk wordt Aimée wakker in dit boek met het opschrift *‘the poetics of dreaming’*.

SETS

De Cointets sets bestaan uit minimale, kleurrijke objecten: een tafel, een schilderij, een stoel, geometrische vormen,... Deze kunstwerken gebruikte hij gebruikt als rekvisieten om de gesprekken te illustreren. Toch zijn de objecten geen passieve spelers. De Cointet maakte van hen autonome subjecten met eigen gevoelens en gedachten.

“Elk voorwerp is specifiek; elk heeft net als de acteurs zijn eigen functie. Alles moet zo nauwkeurig mogelijk op het podium geplaatst worden, om zo de dubbelzinnigheid te minimaliseren.”

ETHIOPIA, 1976

Deze installatie is de stage set van de eerste performance die De Cointet samen met geluidskunstenaar Robert Wilhite maakte. In de performance staat het idee centraal van een gespleten persoonlijkheid. Dit idee komt tot uiting in de objecten op de scène en in de dialogen. Het theaterdecor bestaat uit verschillende geometrische en kleurrijke sculpturen zoals een kegel, bol en kubus, een huis, ... De verschillende objecten zijn autonome personages waarbij de kleur van het object een emotie toevoegt.

Gelieve de kunstwerken niet aan te raken of erop te lopen.

Yves Saint Laurent maakte de kostuums voor enkele performances.